



HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika HDSSB-a

Zagreb, 10. svibnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA
g. Luki Bebiću

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske „Narodne novine“ 85/2010 - pročišćeni tekst) i članaka 128. i 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora »Narodne novine«, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Klub zastupnika HDSSB-a podnosi Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi

Sukladno članku 135. stavak 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora za izvjestitelje koji će na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela obrazložiti Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, određeni su u ime predlagatelja zastupnici Dinko Burić i Boro Grubišić.

PREDSJEDNIK
KLUBA ZASTUPNIKA HDSSB-a

Dinko Burić, dr. med.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ODGOJU I
OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI**

Zagreb, svibanj 2011.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Važeći Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi objavljen je u Narodnim novinama broj 87/2008 od 25. srpnja 2008. godine te je stupio na snagu 02. kolovoza 2008. godine. Zakon je mijenjan i dopunjavan dva puta. Prvi puta Zakon je mijenjan i dopunjavan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi koji je objavljen u Narodnim novinama broj 86/2009 od 18. srpnja 2009. godine te je stupio na snagu 01. rujna 2009. godine. Drugi puta Zakon je mijenjan i dopunjavan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi koji je objavljen u Narodnim novinama broj 92/2010 od 24. srpnja 2010. godine i stupio je na snagu danom objave. Donesen je i Ispravak Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi koji je objavljen u Narodnim novinama broj 105/10 od 06. rujna 2010. godine.

Prateći primjenu Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“ broj 87/08., 86/09., 92/10. i 105/10.) uočili smo potrebu za izmjenom članka 119. Člankom 119. uređen je sastav Školskog odbora u osnovnim i srednjim školama te Domskog odbora u učeničkim domovima.

Od ukupno 9 članova Školskog odbora osnivači su ovlašteni imenovati 8 članova. Imenovanje se provodi po zadanoj proceduri na način da dva člana predlaže učiteljsko, nastavničko, odnosno odgajateljsko vijeće, jednog člana predlaže Vijeće roditelja, dva člana predlaže Ured državne uprave, a samo tri člana osnivač imenuje samostalno. Napominjemo da je osnivač vezan prijedlozima ovlaštenih predlagača.

Polazeći od uloge osnivača utvrđene Zakonom o ustanovama („Narodne novine“ broj 76/93., 29/97., 47/99. i 35/08.) i Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi osnivač ima brojne odgovornosti u odnosu na ustanove, a to su prije svega:

- solidarna i neograničena odgovornost za imovinu ustanove (što znači da odgovara i za eventualne gubitke ustanove),
- odlučivanje o promjeni naziva i sjedišta ustanove,
- davanje prethodne suglasnosti na promjenu djelatnosti ustanove te na statut ustanove.

Mišljenja smo da osnivači trebaju imati značajniji utjecaj na rad osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova. Svakako ističemo i značajnu ulogu osnivača koji financira rad

školskih ustanova (materijalne i financijske rashode, kapitalne projekte, tekuće i investicijsko održavanje školskih ustanova).

Polazeći od nadležnosti utvrđene propisima, osnivači nastoje skrbiti o školskim ustanovama u cilju ravnomjernog razvitka stvarajući materijalne uvjete za rad školskih ustanova, ulažući sredstva u izgradnju kapitalnih projekata, dogradnju postojećih objekata, tekuće i investicijsko održavanje školskih objekata. Postupnim ulaganjem pokušava se poboljšati školski standard kako bi u školama bili što kvalitetniji uvjeti za rad.

S jedne strane zakonskim propisima regulirana je velika odgovornost osnivača u odnosu na ustanove čiji je osnivač, a s druge strane osnivač nema većinu u školskom odboru, nema utjecaj na imenovanje ravnatelja niti uvid u cjelokupan rad ustanove, posebice kada je riječ o kadrovskoj problematici te problemima koji s tim u svezi nastaju. Osnivač ima problema i pri realizaciji određenih razvojnih kapitalnih projekata, jer se u praksi događaju i situacije u kojima školski odbori koče projekte koji su od šireg javnog interesa, a osnivač nema instrumente kojima bi to onemogućio.

S obzirom da su Županije osnivači i zdravstvenih ustanova možemo konstatirati da je različito uređen sastav upravnog vijeća u zdravstvenim ustanovama u odnosu na školski odbor u školskim ustanovama. Naime, upravno vijeće zdravstvene ustanove ima ukupno 5 članova od kojih su 3 predstavnici osnivača (1 predsjednik i 2 člana). Ostala 2 člana su radnici ustanove. Broj članova upravnog vijeća u domovima zdravlja je 7, ali većinu čine predstavnici osnivača. Iz reda osnivača ima ih 4 od kojih je jedan predsjednik, a 3 su članovi. Ostale članove upravnog vijeća doma zdravlja imenuju: radničko vijeće jednog (1) člana, stručno vijeće jednog (1) člana, a 1 član je koncesionar sa sklopljenim ugovorom o provođenju zdravstvene zaštite s domom zdravlja izabran većinom glasova koncesionara toga doma zdravlja.

Po istoj metodologiji smatramo da treba biti uređen sastav školskog odbora u školskim ustanovama. Mišljenja smo da treba smanjiti ukupan broj članova tako da bude između 5 ili 7 članova, odnosno isti broj kao u zdravstvenim ustanovama. Skloniji smo rješenju koje se odnosi na domove zdravlja, što znači da predlažemo da ukupan broj članova Školskog odbora bude 7 i to:

- 4 člana predstavnika osnivača,
- 2 člana iz reda nastavnika i
- 1 član – predstavnik radničkog vijeća.

Vidljivo je da ne predlažemo člana Školskog odbora iz reda roditelja učenika i to zbog toga što je praksa pokazala da roditelj rijetko kada iznosi svoj stav, priklanja se stavovima nastavnika – članova Školskog odbora jer se iz razloga što mu dijete pohađa tu školu ne želi suprotstavljati stavovima nastavnika.

Sadašnje zakonsko rješenje ponekad predstavlja poteškoće i koči osnivača u realizaciji određenih projekata.

Uloga i sastav školskih upravljačkih tijela različito je uređena u europskim zemljama. U većini europskih zemalja školska su tijela otvorena široj lokalnoj zajednici, koja najčešće uključuje članove lokalne vlasti odgovorne za školu, što se i predlaže ovim izmjenama.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona neće biti potrebno osigurati sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

Članak 1.

(1) U Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi («Narodne novine», broj 87/08., 86/09., 92/10. i 105/10.) u članku 119. stavak 1. mijenja se i glasi:

»Školski odbor ima sedam članova od kojih jednog člana bira i razrješuje radničko vijeće, a ako radničko vijeće nije utemeljeno imenuju ga i opozivaju radnici neposrednim i tajnim glasovanjem, na način propisan Zakonom o radu za izbor radničkog vijeća koje ima samo jednog člana, a ostalih šest članova imenuje i razrješuje osnivač, i to:

- dva člana iz reda učitelja, nastavnika i stručnih suradnika na prijedlog učiteljskog, odnosno nastavničkog, odnosno odgajateljskog vijeća i
- četiri člana samostalno iz reda osnivača.«

(2) U članku 119. stavak 5. mijenja se i glasi:

» Član Školskog odbora kojeg imenuje osnivač na prijedlog tijela iz stavka 1. ovog članka mora imati završen najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij na kojem se stječe najmanje 180 ECTS bodova i ne može biti radnik školske ustanove u čiji se školski odbor imenuje.«

U članku 119. stavak 7. briše se, a dosadašnji stavci 8. i 9. postaju stavci 7. i 8.

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O b r a z l o ž e n j e:

Uz članak 1.

Predloženim izmjenama omogućuje se veći utjecaj osnivača na rad školskog odbora i na donošenje odluka, budući da osnivač ima brojne odgovornosti u odnosu na ustanove, a to se prije svega odnosi na financiranje rada školskih ustanova, materijalne i financijske rashode, kapitalne projekte te na tekuće i investicijsko održavanje školskih ustanova. Postojećim zakonskim rješenjima regulirana je velika odgovornost osnivača u odnosu na ustanove čiji je osnivač, a s druge strane osnivač nema većinu u školskom odboru, nema utjecaj na imenovanje ravnatelja niti uvid u cjelokupan rad ustanove, posebice kada je riječ o kadrovskoj problematici te problemima koji s tim u svezi nastaju. Također se javljaju problemi i pri realizaciji određenih razvojnih kapitalnih projekata gdje školski odbori ponekad iz nerazumljivih razloga kočte nove projekte od javnog interesa što u konačnici dovodi do velikih problema u ostvarenju novih kapitalnih projekata.

Uz članak 2.

Propisuje stupanje na snagu ovog Zakona.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

(»Narodne novine«, broj 87/08., 86/09., 92/10. i 108/10.)

Članak 119.

- (1) Školski odbor ima devet članova, od kojih jednog člana bira i razrješuje radničko vijeće, a ako radničko vijeće nije utemeljeno, imenuju ga i opozivaju radnici neposrednim i tajnim glasovanjem, na način propisan Zakonom o radu za izbor radničkog vijeća koje ima samo jednog člana, a ostalih osam članova imenuje i razrješuje osnivač, i to:
- dva člana iz reda učitelja, nastavnika i stručnih suradnika na prijedlog učiteljskog, odnosno nastavničkog, odnosno odgajateljskog vijeća,
 - jednog člana iz reda roditelja koji nije radnik škole na prijedlog vijeća roditelja,
 - dva člana na prijedlog ureda državne uprave, a za škole kojima je osnivač Grad Zagreb, dva člana na prijedlog Središnjeg državnog ureda za upravu,
 - tri člana samostalno.
- (2) Kod imenovanja članova školskog odbora u školama u kojima se nastava odvija na jeziku i pismu nacionalnih manjina, osiguravat će se razmjerna zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina i to prema proporcionalnom (razmjernom) udjelu učenika iz redova nacionalnih manjina u ukupnom broju učenika te škole.
- (3) Član školskog odbora ne može biti osoba koja je pravomoćno osuđena, odnosno protiv koje je pokrenut kazneni postupak za neko od kaznenih djela iz članka 106. stavka 1. ovog Zakona.
- (4) Član školskog odbora kojeg imenuje osnivač samostalno u pravilu treba imati završen najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij na kojem se stječe najmanje 180 ECTS bodova i ne može biti radnik školske ustanove u školski odbor koje se imenuje.
- (5) Član školskog odbora kojeg imenuje osnivač na prijedlog ureda državne uprave, odnosno tijela iz stavka 1. ovog članka, mora imati završen najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij na kojem se stječe najmanje 180 ECTS bodova i ne može biti radnik školske ustanove u školski odbor koje se imenuje.
- (6) Članovi školskog odbora imenuju se na vrijeme od četiri godine i mogu biti ponovno imenovani, a mandat članova teče od dana konstituiranja školskog odbora.
- (7) Mandat članu školskog odbora iz reda roditelja prestaje najkasnije u roku od 60 dana od dana kada je prestalo školovanje učenika u školi.
- (8) Svaki član školskog odbora može biti izabran za predsjednika, a do izbora predsjednika sjednicu vodi najstariji član školskog odbora.
- (9) Odluke školskog odbora pravovaljane su ako za njih glasuje većina od ukupnog broja članova.